

Første næstformand (Ivar Hansen):

Til oplysning for Tingets medlemmer kan jeg sige, at det er min hensigt at gennemføre den resterende dagsorden uden pause, men ved vurderingen heraf kommer det selvfølgelig til at gælde, om jeg skønner, at debatten kommer til at trække i langdrag, også under de kommende dagsordenspunkter. Så jeg vil vende tilbage til spørgsmålet senere.

Ønskede statsministeren ordet til dette punkt?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Blot et par ekstra bemærkninger til nogle punkter, som jeg godt vil sætte en ekstra streg under. Jeg synes, at udenrigsministeren fremhævede det centrale omkring udvidelsen, og jeg vil blot lægge nogle ekstra tankesæt ind.

Jeg havde for ganske nylig lejlighed til i Budapest i en lidt større kreds af europæiske regeringschefkolleger – også et par enkelte østeuropæiske – at drøfte udvidelsesaspektet. Og det stod efterhånden glædeligt klart for mig, og jeg vil godt viderebringe til Folketinget i forlængelse af udenrigsministerens meget stærke og rigtige understregning af udvidelsens karakter, at man kan vælge at tilrettelægge selve udvidelsen via to strategier:

Den ene er den, som nogle medlemslande i Den Europæiske Union tilsyneladende føler sig tiltrukket af, hvor man deler ansøgerlandene op i grupper og så først tager den ene gruppe, dernæst den anden og så den tredje.

Den anden er den, som jeg oplever, at der er en stigende tilslutning til, hvor man, som udenrigsministeren sagde, starter samtidig og så lader de enkelte lande blive egentlige medlemmer, efterhånden som de opfylder kriterierne, efterhånden som de kan klare konkurrencen, og efterhånden som de er gearede til at gå ind i samarbejdet. Jeg mærker, at det er der en meget stærkt stigende tilslutning til, og jeg mener også, at det er det eneste rigtige standpunkt at have.

Det fører mig så over til en anden grundholdning, som jeg tror er meget vigtig. Jeg tror nemlig sat meget forenklet op, at de institutionelle ændringer og disses omfang vil være meget betingede af udvidelsens karakter og omfang. Danmarks muligheder for at bevæge sig, når det gælder de institutionelle ændringer, har først egentlig stor mening, hvis vi også står foran en stor udvidelse inden for en overskuelig fremtid. Det er ikke ét eller 2 år, men jeg taler om en overskuelig fremtid. Der er en sammenhæng her, som man skal have for øje.

Det andet aspekt, jeg med respekt for den korte tid – jeg forstår helt formandens bemærkninger – vil nævne, er også af principiel karakter. Jeg tror ikke, at man i det virkelige liv skal se udvidelsesarbejdet og fredens projekt i modstrid med det indre spor. Det ydre spor er udvidelsen; det indre spor er beskæftigelse, miljø, åbenhed osv. osv., som det er fremgået af debatten. Det er ikke to sæt spor, der går imod hinanden. De går udmærket sammen og forhandles sammen. Det ene tager ikke kraft fra det andet. De to hovedopgaver kan vi udmærket løse.

Det tredje element er en almindelig optagetthed af Europas fremtid, og af det, jeg har kunnet nå at høre fra debatten, har jeg været glad for, at det ikke har været en debat, der i så høj grad har handlet om forbeholdene, men en debat, der netop har handlet om Europas fremtid. Det synes jeg er spændende, og til det billede har jeg blot en ekstra betragtning specielt til hr. Keld Albrechtsen:

Det er jo tankevækkende, at når man maler billedet op, også fra de seneste afstemninger om valg til Europa-Parlamentet, er det i meget, meget høj grad folk som Haider og hans parti i Østrig, der sætter sig i spidsen for en stærk antiholdning, og det er Le Pen og folk af den karakter i Frankrig, der tilsvarende sætter sig i spidsen for en stærkt antieuropæisk holdning.

Dette får mig også til at understrege, hvor uendelig vigtigt det er, at EU i en vis forstand kan komme tilbage til basis i forhold til befolkningens opfattelse af, hvad EU egentlig handler om. Og her håber jeg, at vi også vil være i stand til at forklare, at alternativet til EU set fra de mindre landes synspunkt bestemt ikke er attraktivt. De store skal jo sagt meget firkantet og forenklet nok klare sig; det ved jeg. Alternativet er en form for junglelov, hvor det er de stærkeste lande, der sætter en større del af deres ønsker igennem.

Og til allersidst: Hvis man overhovedet skal se det 21. århundrede for sig, hvor den europæiske del af den blå klode skal have en fremtid som en gruppe af velfærdsorienterede stater, så er det vigtigt, at Den Europæiske Union er der, for ellers kan man ikke formulere et sammenhængende, attraktivt alternativ, en udviklingsvej i forhold til »the asian tigers«, det asiatiske område, det amerikanske område og det japanske område.

Vi så det helt tilbage i renæssancens tid, og vi skal i en vis forstand have en ny renæssance omkring det europæiske samarbejde som et